

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Virtutibus R. P. Bernardi Colnagi E Societate Jesv Libri Dvo

Paullin, Johannes

[Monachii], 1662

Cap. XVII. Sincera animi demissio, etiam dæmonibus formidata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44152

CAPUT XVII.

*Sincera animi demissio, etiam da-
monibus formida-
ta.*

§. I.

Raram esse avem ajunt, modestiam cum ingenio conjunctam; quæ scilicet hominem excellenti prædicum intellectu suimet faciat contemptorem, ut quò altiùs illum extollit scientia, eò se profundius ipse deprimat: quare Bernardus, ut inter Phœnices ingeniorum id temporis habitus est, ita & inter absolutæ virtutis Phœnices non injuriâ haberi potuit. Non hic afferam ea, quæ nostris hominibus communitia sunt; humi cibum sumere, accumbentium pedes exosculari, de cathedra se ipsos accusare, peregrè adventantium lavare pedes, aliâque id genus, quæ Bernardus non siccâ consuetudine, sed maximo pietatis modestiæque sensu factitabat.

Vox, vestis detrita, & nunquam ferè nova, lacera, resecta, angusta, vulcus, incessus omnia profundam hominis demissionem

lo.

*Demissionē
animi se-
ctatur non
vulgarem.*

loquebantur: qui etsi supra modum excelsi
 esset animi, nihil tamen sibi tribuit; & quam-
 quam virtutis ac doctrinae famam excelleret,
 tantum abfuit, ut fastu turgens supra cete-
 ros eminere veller, ut etiam infra omnes se
 abijceret; omnium Magister, postremum
 minimumque omnium se ferret; & jam
 grandior natu, haud secus ac tiro, vix heri do-
 mum ingressus, ad infima quæque munia à ^{A summis}
 summis, solo majorum nutu, ne dicam im- ^{ad infima}
 perio, transferri gauderet. quod sanè perfre- ^{deiectus}
 quenter eveniebat, Deo sic moderante, & ^{munia.}
 modestiæ Bernardi tam solennes multipli-
 césque sese abijciendi occasiones singulari
 studio gratificante.

§. II.

Atque eò quidem profunda animi de- ^{Futurus}
 missio Bernardum pertraxerat, ut in eorum ^{domestica}
 censum, qui ad domestica familiæ mini- ^{rei admini-}
 steria admittuntur, venire percuperet: idq; ^{ster ep. ser-}
 toris viribus jam conabatur, non destitutus, ^{uus, si li-}
 nisi Moderatorum sapientia & Patrum ali- ^{cuisset.}
 quis divino nutu hisce consilijs intercessis-
 ser.

Se nihil esse, fuisse, & futurum, non ^{Maximum}
 ineleganti epitaphio vivus ipse sibi occi- ^{se peccatorē}
 nuit. Unde non mirum fuit, quòd non ^{estimat.}
 modò

modò duplex asinus, appiçto in calce epistolæ gemino AA, sed etiam pro magno peccatore, quem se ex animo iudicabat, à cunctis haberi percuperet, hoc sibi nomen velut proprium arrogaret, litterisq; subscribere in more positum haberet. Eam ob rem aliorum preces tanquam sceleratus aliquis impensè flagitabat. Româ Catanam ad velatas Deo Virgines hisce verbis prolixam claudit epistolam. *Per amaram, & parcè à me amatam mei vestriq; Christi Passionem precor, ut pro Bernardo Colnago miserabili, cæco, claudo, congelato, rebeli & fatido peccatore, qui vobis scribit, oretis. Nolite, quaeso, vestris mihi precibus desse, pro impetranda felici mortis hora; nolite me destituere in illo extremo articulo, quem vehementer timeo; quia tam grandi & justo iudici reddenda est ratio. Non intermittite, quaeso: non intermittite hoc facere; ita per viscera, & Vulnera Christi IESV vos oro. Româ 22, Octob. 1604. Servus undequaque inutilis Bernardus Colnagus Societatis IESV.*

§. III.

Res ipse suas quanti faceret, alia ejusdem epistola satis superque docet. Jussus enim nobiles ingenij sui parrus publici ju-
ris

his faciendos prælo dare, assignato in eam
rem librario, ad Vincenium Matrese Nea-
polim anno 1598. scripsit his ipsis verbis.
Pater noster Generalis scripsit, ut attenderem
parandis (ad typum scilicet) reculis meis, i-
deoque scriptorem assignavit. Verum, quam
sunt decepti ! Vereor partum montium. Do-
minus IESVS dulcissimus omnia promoveat,
dirigat, perficiatque in gloriam suam Amen.
Nobis verò nihil nisi confusio faciei nostræ,
qui nihil sumus &c.

Neque dissonabant à verbis facta. Per-
sæpe ab imperitis divinarum rerum cen-
sibus verbis factisque malè acceptus inter
contumelias triumphabat, & pro stulto ha-
bitus non modicè gestiebat. Ersi verò
sanctitatis famâ inclytus, omnique virtutum
genere ornatus perfectæ vitæ palmam aliis
bene multis præriperet ; suâ tamen senten-
tiâ ne quidem religioso cœtu sibi dignus
videbatur.

*Pro stulto
haberi ge-
stit.*

*Religiosè
indignum
cœtu se in-
dicat.*

§. IV.

Ex eadem modestiâ factum est, ut ju-
tundius ei esset cum infimæ sortis homini-
bus consuescere, quam Magnarum consor-
tio admoveri ; & totos sæpe dies pauperū
curmas, tudemque plebeculam vel parvulo-
rum

*Cum infi-
mæ sortis
hominibus
agere gati-
det.*

Y

rum greges ad pietatem formare, divinisque erudire præceptis gauderet.

§. V.

*Pro media
stino se ge-
rit.*

E suggesto ad culinam properè tran-
ibat, gallinis cibum paraturus, ut se magis
aptum pascendis animalibus, quàm divini
verbi pane mortalibus alendis idoneum de-
monstraret. Domum, stabulumque venen-
do à sordibus repurgare honorificum sibi
ducebat. Et vero hac sui despicientia non
sibi tantùm, sed & alijs persæpe profuit.
Fortè in mulionem inciderat, qui quòd a-
fellum sub ingenti sarcina collapsum eri-
gere non posset, cælum cælitesque sacrilegis
lacebatur vocibus. Hunc ab impio furo-
re ut revocaret; operam suam locavit, ma-
num virésque commodavit, jumentum in-
pedes erexit, ac tum demum, quòd in De-
um injurius fuisset, suaviter serioque repre-
hendit, qui mox pœnitentia ductus, & ex
blasphemo Bernardi admirator factus, quòd
illi nomen esset, quæsivit; cùmque Patet
nomen suum edere nollit, Angelum DEI
appellavit, & quocunque iret, summis
laudibus supra homines eve-
xit.

§. VI.

§. VI.

Ruebat furore præceps nonnemo, ut
 hostem illico jugularer. Hunc adortus Pa-
 ter brevi in potestate habuit, & gravissimis
 verbis mansuefactum, ut ignosceret, atque
 offensam ex animo obliteraret, feliciter in-
 duxit: itaque hanc sui tam luculentam in
 furente victoriam adeò Bernardus noster
 suspexit, ut actutum in genua dejectus, pe-
 dibus illius oscula impresserit,

*Sua demis-
 sione iratã
 mitigat.*

§. VII.

Porro splendidos honorum titulos fa-
 mamque ceu pestem averfabatur, & ultro
 occursantes doctè callidèque fugitabat.

*Honores
 declinat.*

Panormi sanè is de Bernardi modestia
 populi sensus fuit, ut dicerent non pauci,
 illum Panormo abijisse, quòd tantæ plebis
 admirationi, Nobilitatis, quæ venerationis
 ergò accedebat, frequentia, & decantatæ
 passim Sancti hominis appellationi am-
 pliùs ferendæ non esset. Supremam illi
 dignitatem obtulerat Illustris quidam, & in-
 tra præcipuos Religiosorum ordinum ma-
 gno suo merito semper habitus (quem no-
 minare nihil attinet) si à Clericali, ut ajunt,

Y 2

ad

ad Monasticam transire vitam adluberet, at ille eâ se cruce, respondit, quam quadratus in capite pileus referret, plus facis decoratum, eamque sibi idcirco præ regio diademate charam esse & pretiosam.

§. VIII.

*Se ipsum
severè in-
crepat.*

Ad hæc etsi per hominum ora volubatur, magnaque passim honoris significatione excipiebatur; laudes tamen plaustitæque humanum ipse sibi in ludibrium, prænamque vertit. Romæ aliquando sic per ludum jocumque, dum lectum sibi componit, ipse secum sermocinari auditus est. *Sterne tibi lectum, Bernarde, & vide ut sit molliculus; multum sudoris hodie profudisti, quando pro concione ad miraculum dixisti, mirum nisi me vehementer fallo, Bernarde, oportet te virum esse cum primis magnam. Quos ex cathedra & suggesto emittis doctrinæ radios, ij nobilissima Italiæ ingenia sibi devinciunt, dum perstringunt. Vides ut te Principes colant, & Cardinales ambient? nonne ergo gloriosos laboris & operæ fructus colligis? Amicitia Concionatoris, qui in admirationem sui præcipuas Italiæ cathedras rapuit, non debonestat purpuram, sed ornat. Tot Præsules, qui ad te audiendum conflunt, &*

ut officijs certent, etiam intra privatos pa-
 rietes ad te inuisunt; quid aliud sibi volunt,
 quam te inter summos huius ævi sapientes
 accensendum? Ubi verò se ipsum ita jocola-
 titer inflatum ad sidera evexit, mox arro-
 gantiæ vindex acerrimus infra brutas ani-
 mantes se abiecit. Itane, aiebat, scelestum ca-
 put, intumescis! ita de te, homuncio vilissime,
 grandia, tibi per somnum fingere audes? ô te
 inficeti ruris insulsam pecus! indignum etiam
 in hominum numero accenseri. Hem! ego te
 docebo Asine, in hoc lectulo non recumbes, ad
 stabulum cum ejusmodi bestijs, ad stramen &
 paleas. Et cum dicto paleam stramenq; ore
 mastica vit, ut se jumento non ab similem
 meminisset; tum collocatis in grabato
 Crucifixi JESU Divique Antonij statuis;
 Dominus, inquit, in lecto sit; servum humi
 cubare decet, atque ita in pavimento se ad
 quietem composuit.

§. IX.

Quin & non levis se reum culpæ cen-
 suit, quando insolitas honoris significatio-
 nes signis avertit. Accidit fortè, ut à Pur-
 purato quodam, supra consuetum morem,
 magnis amoris & reverentiæ signis exce-
 ptus, minùs ipse fortiter defugeret hono-
 rem,

rem, lentiùsque deprecando ab Eminentiſſimi Viri humanitate ſe vinci pateretur. Eam ob rem ſibi graviter ſuccenſuit, domumque redux, veluti jumentum, corruptum è ſtabulo fœnum ore identidem maſticavit, ut ſcilicet deinceps nullam fœno deberi gloriam meminifſet.

*Perfectam
ſui ipſius
notitiam
indeprius.*

Hac arte, ac perpetuo ſeſe demittendi ſtudio tam perfectam ſui cognitionem adeprus eſt, ut ab inanis gloriolæ blandimentis nihil omnino timeret, & nec quidem unquam vel modicè titillaretur.

S. X.

Monenti aliquando, parcius ut mira, quæ Deus per ipſum operabatur, in vulgus ſpargeret, candidè ſanctèque aſſeruit: ſibi cum vana ſuimet exiſtimatione nec prima eſſe tentamenta pugnae. Se nempe tam imbecillum eſſe, ut Deus, ne quæ fortè à tam molli hoſte oppugnatus ſuccumberet, pugnandi neceſſitatem amoliat. Patri Claudio Aquavivæ interroganti, num Dei donis aliquid tumoris ſentiret, in hæc verba reſpondit. Si Paternitas Veſtra pretioſa alijs vaſa oſtenderet, quæ Principes viri, ejus fidei credita depoſuiſſent, haberent, unde aliquid gloriæ venarentur?

*Ab inanis
gloria ti-
tillatione
ſecurus.*

pro

profectò nec ego habere possum, qui quid-
quid est in me boni, non nescio Numinis
esse; non meum: imò verò illud vanæ glo-
riæ aucupium, ego maximam vesanæ men-
tis ignominiam censeo. Unde nec pulviscu-
lus superbiæ, quod equidem Deo in acce-
ptis refero, mihi adhærescit. Cùm DEI po-
tentiam rebus insolitis quandoque perpe-
rat fortè manifesto: id facio, quod in scena
tragædus, qui ut Imperatoris agat personam,
dum pro arbitrato quidvis imperat, nihil
suo nomine, sed ejus, quem repræsentat, au-
thoritate juber. Et est profectò ad præsi-
gnam Dei gloriam, omnibus palàm fieri, il-
lum meâ vilissimi homuncionis opellâ uti,
& rudissimo omnium instrumento tam
grandia conficere.

§. XI.

Sub annum 1607. Romæ pro con-
fessione dicebat Bernardus. confluerant ergo
ad eum audiendum ex Purpuratorum Sena-
tu Præsulûmque numero permulti. Hi per-
sæpe ex suggesto descendenti, ne ab irru-
ente ad vestium basiationem turba preme-
retur, accurrerunt pro satellitio erant, quan-
doque usque ad vestiarium sacrum comita-
ti. Quis tunc Bernardo animus? plenus
dolo-

*Honorem
non sibi,
sed religio-
se vesti ex-
hiberi cen-
set.*

dolore, & verecundo rubore perfusus. Sæpe, aiebat, vilissimum quoque mancipium propter insignia vestemque in honore esse; ita hanc officiosæ charitatis significationem non sibi, sed religiosæ vesti potius exhiberi. Interrogatus aliquando, verane esset fama, quæ ferebat, tot Veneris mancipia illius horatu & ope ad castimonix leges traducta. JESVS CHRISTVS, inquit, multum fecit per hunc peccatorem; nec aliud adjecit,

§. XII.

Multa interim Cæli dona sibi concessa operosè premebat, & clam alijs habere non parùm adlaborabat; atque uti plausum laudisque humanas à se strenuè repellebat, ita ludibria & contemptum, quoties se ferebat occasio, obvijs ulnis amplectebatur. Neque deerat tot annorum curriculo copiosa & frequens contumeliarum seges: dùm alij mente captum, alij exoticum & præposteræ pietatis hominem, nonnemo hypocritam notabat; has ergò Bernardus, ceu scopolus inter undas risit, arbitratus nihilo suo nec malum, nec bonum inesse: sceleribus autem suis nullam pœnam vel despicientiam æquari posse. Enimvero qui saniore pollebant judicio (inter quos etiam

*Multa sibi
Arxinitus
concessa ce-
lat mune-
ra.*

*Gaudet sui
contemptu.*

Se-

Seminarae Dux) Bernardi obrectatores
 vel periculis accensebant ; quod tam
 claros virtutis radios tenebrosos ferre ocu-
 lis non possent.

§. XIII.

Objurgatus à triclinij præfecto, quod
 serius ceteris velut eximius, sui que arbitrij *Inter con-*
 homo ad mensam veniendo alijs negotium *tumeliarum*
 faceret minimè necessarium, variisque *imbres se-*
 hanc ob causam à terrico Fratre imperitus *renus.*
 dicerijs, ipse tam blandè molliterque paucis
 veniam rogando iratum demulsi, promptus
 etiam cibo abstinere, ut qui aderant, tantum
 demissione Patris ceperint solatij, quan-
 tum rustica alterius indignatione justi do-
 loris & offensæ.

Nunquam de alijs questus, nullam de-
 tractavit poenam, etiam nullo suo merito
 inflictam : quin à moderatoribus persæpe
 magnis precibus expressit, ut publicâ ob-
 jurgatione suas sibi culpas exprobrarent,
 & delinquentem non perfunctoriè puni-
 rent.

§. XIV.

Tibur proficiscenti occurrit rusticana
 fax, & quod humili asello vectum, malè que

accinctum lento passu iter agentem cerne-
ret; cachinnis liberaliter accepit. At ille
nihil stomachatus substitit, hilariterque ar-
ridens: Jure vos, ajebat, ô fratres mei, lepi-
dum hoc spectaculum oblectat. res sanè no-
va est, asello asinum insidere. ita dixit, &
cœptum iter tantò lætior, quantò contem-
ptior est profecutus.

*succenset
sororibus
ob suam
effigiem
apud ipsas
deprehen-
sam.*

Sororibus contrà suis non leviter suc-
censuit, quòd præposterà honoris signifi-
catione sibi graves essent. Hæ, quia tam
chari fratris aspectu ægrè carebant, doctæ
manûs penicillo suis illum coloribus ad vi-
vum exprimi fecerunt. Id ubi Bernardum
advertit, non modò virgineo suffusus ru-
bore vultum pinxit; verùm etiam adeò ex-
arsit, ut hanc non esse hominis, sed alini ef-
figiem diceret: adjectis insuper minis, nisi
eam procùl hinc ex omnium oculis au-
ferrent, se in sororum amplius conspectum
oculòsque non venturum. quare ne oprimi
Patris privarentur alloquio, picturam inter-
ea clàm alicubi absconditam asservârunt.
Et profuit religiosè, ut par erat, asservâsse.
Cùm enim Bernardus multò post Romæ
degeret, & anni labentis sterilitas totâ Sici-
liâ angustam fecisset annonam, etiam opu-
lentas quasque familias premebat seu penu-
ria, seu famis metus. Itaque sorores illam
Pa-

*Per eam
tamen ab-
sens opem
prestat.*

Patris imaginem è muro detractam pleno fiducia animo, ceu ipsummet præsentem, venerantur, & in hæc verba rogant. Non te later, Pater, imminens famis periculum: neque nescis, non esse nos, familiamque nostram esuri doctam. Fac ergo quod Patrem, fratremque addecer, atque id parum, quod in arca est, frumenti, da ut in annura sufficiat: ita Bernardi iconem in frumentariam cistam includunt, non nullo sanè pietatis speique fructu. Etsi enim totius anni cursu, quantum in familiam decem præcipue capitum, totumque famulicium necesse erat, frumenti, ad quotidianos usus promebatur, imò & ad amicas ædes persæpe, & quot sabbathis panes aliæque ex farre minuscula muliebris amicitiae symbola mittebantur; exeunte tamen anno, tantum superfuit frumenti, quantum sufficeret etiam in consequentem: quod illustris femina Victoria de Toledo, fuitmet oculis spectavit, totoque priore anno ejusmodi donis honorata tantæque rei conscia, non immeritò est admirata.

§. XV.

Magno tam sui deprimendi, quàm Cælitibus se gratum exhibendi studio, quæ Deus

Qua præclarè gesserat, cælitibus adscribit.

*Sic capitis
dolorem
pellit.*

Deus ad ipsius preces mira patrabat, Divis
suis ipse tribuebat. Patiebatur nonnemo
diuturni morbi reliquias, adeò scilicet im-
manes capitis cruciatus, ut veluti gemino
confixus clavo ne oculos quidem attolle-
re posset. Hic cum ad Patrem auxilium
rogaturus venisset: *quid tu?* inquebat ille:
*erras planè, si medicum me arbitraris. juras,
ho tamen, ut possim.* Deinde imposita aegro
capiti manu, ductaque in crucis formam
dextera, Bernardus te tangit, ait: Antonius
te sanat. Vix ista dixerat, & omnis evanuit
dolor, nunquam postea reversus.

*Ambustam
curat ma-
num.*

Coquum tota sibi ambusta manu per-
cussum, & jam se mori clamitantem, iussit
eam proximæ S. Onuphrij imagini appli-
care, ut à se tanti prodigij gloriam amolireretur.
Obtemperavit coquus, & evanescente
statim dolore, nec nisi parvo adustionis
vestigio remanente lætus sanusque cibos
apparavit, minimè dubius, cui sanitatem in
acceptis ferret.

§. XVI.

*Claudo
gressum
tribuit.*

Catanæ Syracusanus quidam mendic-
cus, cui non nisi subalaribus fulcris malè
nixo, pedes & reliquum corpus aegrè mo-
liri concessum erat, Bernardum evocaverat,
& ca-

& calamitati suæ per omnia sacra remedium rogaverat. Itaque Pater mendicabulum ad se propius accersit, medióque inre se, & nobilem è Todeschorum familia vitam, loco statuit, iterum tertiumque interrogat, veréne ac seriò credat, se ope nutuque Dei, suâ, Parris, operâ, consanari posse: illóque jam tertium affirmante, se enim verò, & credere, & sperare: manus primùm capiti imponit, dein humeros, latera, ac demum genua, tibias, & has quidem totas non otiosè suis palmis pertractat, viro nobili multum admirante resque exitum præstolante: denique ad S. Antonij, & Agathæ abire, ac sine hæsitatione se sanum & credere, & dicere imperat. His erectus monitis totus alacer, fide plenus mendiculus abit, non jam testudineo, ut solebat, gradu, sed celeri & expedito: imperata facit, se pro sano haber: dum habet, facit: intra tertium diem grallas abijcit, duobus modò pedibus contentus tertium quartumque non requirit; sed passim enunciat, sequòd suis incedat pedibus, id mirificis Bernardi manibus debere.

§. XVII.

Sub annum 1598. Joanna de Leonardo ^{Fulmine percussam} in æde sacra, fulmine percussa est, ictu sanata.
mor-

mortifero, etsi in speciem innoxio fatuo-
 que: qui quam non abstulit vitam, ipsa
 morte fecit acerbiorē; namque supernē
 ingressum, tactaque lipsanoteca, per si-
 nuosas vestes vario itinere ad tibiam dela-
 psam per calceum erupit, latere dextro fæ-
 dum in modum perstricto, & tibiâ graviter
 vulneratâ, miseram sine sensu, vitam inter &
 mortem destruit. Accessit & alia vix audi-
 ta ad eum diem calamitas, quod ex eo tem-
 pore quartâ & vigesimâ quavis ab ictu ho-
 râ, rursus ægrotâ, ceu denuo de cælo tacta,
 emoriebatur, sanguis è vena missus totum-
 que corpus sulphureum fætoem exhalaba-
 bat. Fluxerat jam quartus mensis, incal-
 sum adhibitis Medicorum artibus, quibus
 neque sulphuris odor abstergi, neque cura-
 ri vulnus potuit; cum eò loci delatus for-
 tē Bernardus, opemque postularus imposi-
 tis super ægrotæ caput manibus, precibus
 lacrimisque fuis monuit Divo Antonio Pa-
 tavino deinceps ut devota viveret. Neque
 aliud adjunxit. Illa cum sulphureas toto
 triduo sudâsser stillas, eo præterlapso abie-
 ctisque, quas fulmen pervaserat, vestibus, ex
 vulnere simul & ictu fulminis absque ullo
 medicamine convaluit; non minore Ber-
 nardi, quàm Divi Antonij gloria, perinde
 enim est, sive Antonius per Bernardum, sive
 hic

hic per illum tam prodigiosa fecerit: tantòque Bernardus magis gloriosus est, quanto, ut magis in Antonium pius esset, minùs voluit esse gloriosus.

§. XVIII.

Quantum verò hæc Bernardi modestia valuerit ad superbos inferorum genios strenuè flagellandos, in hunc modum innovit. Premebat fortè Bernardus malum in obsessâ muliere tyrannum, atque ut excederet, pro imperio jubebat. Cùm ille collectam spurci oris salivam se in adstantium faciem conjecturum, aut saltem in corpus alicujus, qui præsentis aderant, ingressurum, proteruè minitatur. At Pater: ecce tibi meam frontem: hanc conspue; viliozem non habet mundus locum: en tibi corpus meum, non indignum tali hospite domicilio. Itaque hanc viri modestiam non ferens superbus spiritus, illæsis omnibus excessit, aperte fassus, in corpus tam sanctum, ut erat Bernardi, se nunquam ingressurum. Aliàs quoque Dæmonem ex obfesso sola Bernardi demissio fugavit. Cùm enim superbus ille spiritus, ut Bernardum tumidæ mentis veneno afflaret, ex Energumeno immensis illum laudibus efferret, & quid

*Damoni
gravis est
Bernardi
demissio.*

*Et fugere
cogit.*

quid, ages, miseranda Catana? exclamaret, modò Bernardus Romam advocatus est, ad res maximi momenti consiciendas. Non agnoscit gemmæ precium, quod in capite fers, ideòque non satis æstimas. Sub lacera veste, crede mihi, nobilem tegit animam, nec scientiã nec sanctitate ulli secundam. æterna illi debetur memoria; quia magnus est Sanctus. Ad quod Bernardus paucis respondit, plùs sua sibi peccata, quàm virtutes notas esse. atque ita momento citiùs ex humano corpore arrogantem spiritum, tantæ scilicet sui despiciendi omninò impatientem profugere coëgit.

§. XIX.

Evénit etiam ut Bernardo ruborem excuteret niger Cerberus. Cùm enim acriùs ab illo stringeretur, ut obsidione liberaret hominem, exclamavit, Bernarde, nã cessas faciam certè, ut egregiè erubescas: ille arbitratus sua sibi peccata fortè exprobranda, id se & mereri, & percupere dixit. Tum diabolus, audite, ad circumfusam turbam ait. Hic Bernardus, super asserem cubabit. Et verò Bernardum hoc dicto, in ruborem deducit ad suas laudes strenuè semper erubescentem.